

2013:13

Tobaksfröer i Skåne

Förstudie 2012

Åsa Jakobsson

Regionmuseet
Kristianstad
Landsantikvarien i Skåne

Rapport 2013:13

Tobaksfröer i Skåne

Förstudie 2012
Skåne län

Åsa Jakobsson

Regionmuseet Kristianstad Landsantikvarien i Skåne

Kristianstad
Box 134, Stora Torg
291 22 Kristianstad
Tel 044 – 13 58 00 vx, Fax 044 – 21 49 02

Lund
Box 153, St Larsomr. Byggnad 10
221 00 Lund
Tel 046 – 15 97 80 vx, Fax 046 – 15 80 39

www.regionmuseet.se

© 2013 Regionmuseet Kristianstad / Landsantikvarien i Skåne
E-rapport 2013:13

Omslagsfoto: Tobaksblomma av Holländsk sort, samt en av fröpåsarna i samlingen i Åhus
Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle. Dnr 507-99-502.

Tobaksfröer i Skåne

Innehåll

Inledning	5
Sammanfattning	5
Litteratur och arkivstudie	6
En unik frösamling	9
Andra frösamlingar med tobak	11
Fröodlingsverksamhet och försöksodlingar	12
Tack	12
Bilagor	13

Inledning

Under 2012 har en förstudie om tobaksfröer, inom släktet *Nicotiana*, genomförts i Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skånes regi.

Förstudien omfattade 40 timmar och gjordes av Åsa Jakobsson, biolog på Regionmuseet. Syftet var att ge svar på om det finns ett behov av en större dokumentation i ämnet. Följande frågeställningar stod på agendan: Hur många frösorter av tobak fanns det i odling under tobaksepokens tid? Vilka sorter var det och finns några av dessa bevarade?

Sammanfattning

Efter en förberedande arkiv- och litteraturstudie om tobaksfröer, kontaktades personer som tidigare berättat om äldre frösorter.

Hembygdsföreningen Sankta Annas Gille i Åhus bjöd in för att visa sin samling med fröpåsar. Enligt uppgift överlämnades huvuddelen av dessa till hembygdsföreningen av disponent Bertil Röse, Svenska Tobaksmonopolet AB, under 1960-talet i samband med att man slutade ta emot svenskodlad tobak. En son till en anställd på Tobaksmonopolet skall senare ha kompletterat med fler fröpåsar som odlats i försök under 1930-talet.

Samlingen visade sig innehålla drygt 200 fröpåsar som inte har varit dokumenterade tidigare. Omkring 90 olika namngivna frösorter av tobak kunde urskiljas. Ett 15-tal av dessa har svenska namn som anknyter till en person, socken, gård eller by. Det är troligt att dessa är sorter som har varit i odling i landet. Tofta, Alida, Åhus och Per Pers är namn som hörts och nämnts tidigare medan Espet, Tora och Frida är namnexempel som är mer okända.

Många fröpåsar är märkta med årtal, vilket avslöjar att samlingen innehåller frösorter från en period av cirka 40 år. Den äldsta fröpåsen är daterad 1921 och den yngsta 1962.

NordGen, Nordiskt Genresurscenter - En nordisk institution för bevarande och hållbart nyttjande av växter, husdjur och skog tittade på frösamlingen och konstaterade att den är mycket kulturhistoriskt intressant, trots att materialet är ”dött”. Sannolikt skulle fröerna kunna användas för att till exempel studera genetik och släktskap mellan olika sorter.

Ämnet kan studeras långt mer då kunskap, inte minst etnologisk, riskerar att försvinna tillsammans med de människor som arbetade med tobaksodlingarna. Undertecknad menar att en större undersökning och dokumentation av frösorter inom släktet *Nicotiana* är befogad.

Litteratur och arkivstudie

Förstudien startade med en enklare arkiv- och litteraturstudie för att få fram uppgifter om vilka tobakssorter som använts under olika tider.

Genom tidigare projekt har en hel del material, om tobaksodling i Skåne, samlats in på Regionmuseet. Materialet omfattar allt från böcker, skrifter, artiklar och fotografier till intervjuer med människor som var med och odlade tobak före 1964. Fram till denna förstudie har ingen närmare undersökning gjorts för att sammanställa information om olika frösorter.

Tobaksfröet bildas i en kvastlik blomställning på tobaksplantan och tas om hand på hösten när plantan har vissnat. Fröet är brunt och mycket litet, i en enda frökapsel kan det finnas upp till tusen frön.

När de traditionella förberedelserna inför odlingsäsongen startade i mars månad lades fröerna i små blöta tygsuddar för att starta groningen. Efter det att fröna börjat gro blandades de med sand, aska eller krita så att det skulle synas var i såbädden man hade strött ut materialet. En fingerborg med frögrodor räckte till en drivbänk av fönsterstorlek.¹

Enligt den virtuella floran omfattar tobakssläktet, *Nicotiana*, 67 arter varav sju av dem har påträffats tillfälligt i Sverige. *Nicotiana rustica*, Bondtobak, och *Nicotiana tabacum*, Virginiatobak är de arter som har använts för att odla och tillverka cigarr- och snustobak.² Nordisk familjebok 1800-tals utgåvan, anger att Virginiatobak är ”den i Sverige allmännast odlade” sorten.

Blomställningen hos Virginiatobak har rosa blommor och är utbredd till skillnad mot Marylandstobak, *Nicotiana latissima*, som har en tät och sammandragen blomställning. Bondtobak anges växa hastigare, mogna tidigare och vara mer hårdig än de tidigare nämnda men odlas inte längre i större mängder i Sverige.³

”Genom engelska studenter, som besökte universitetet i Leiden, infördes bruket att röka tobak i Holland, och redan 1610 hade tobak der tillika blifvit en betydande handelsvara. Holländarna voro äfven de förste, som i Europa började odla tobak i stor skala. Det första försöket dermed gjordes 1615 vid Amersfort i prov”⁴

Tobaksfrö köptes in till Sverige från Tyskland genom statens försorg 1723, för att komma allmänheten till godo. 1731 kom en handbok som beskrev hur odlingen skulle gå till. Först rekommenderades det holländska tobaksfröet, särskilt ett från Amersfort då det ”gav många stora och feta blad, tjänliga till täckblad” (för cigarrtillverkning).

¹ Skånsk Tobak – En utställning om tobaksodlingen på Kristianstadsslätten. Skånes Hembygdsförbund

² Den virtuella floran

³ Nordisk familjebok 1800-tals utgåvan (s-423)

⁴ Nordisk familjebok (s.423-424)

Tobaksplantans frö är mycket litet. Det rymms upp till tusen fröer i varje enskild kapsel. Frö; Alida

Sorten passade bra i det svenska klimatet och skulle mogna fullständigt under växtsäsongen. Ett tobaksfrö, från Tyskland, nämns men plantor från denna sort beskrivs ha gett mycket mindre och magrare blad.⁵

Olika sorter prövades på olika håll. I Västra Karaby socken var "Gammal-svensk" den vanligaste sorten, mest benämnd som "Per Pers"⁶ I Rinkaby och trakterna kring Åhus och Yngsjö odlades tobakssorten Tofta med vita blommor med stänk av rött i. Tofta var en av två sorters tobak som inkom till Fröuppropet 2002-2005.⁷

Enligt Manne Månsson, Åhus, odlades det mest en populär "Dybeckasort" i Åhustrakten på 1930-talet. Men där var även tobak av "Tofftatyp", vilken rekommenderades av Tobaksmonopolet. När billigare tobak från utlandet så småningom blev en allt större konkurrensfaktor gjordes försök med en tobakssort av Kubanskt ursprung, men den gav mycket mindre skörd än de båda ovan nämnda.⁸

I en skrift från Svenska Tobaksmonopolet AB skrivs det att den tobak som odlades i Sverige omkring 1940 en varietet av Virginsk tobak, *Nicotiana Tabacum*. Eller alternativt en korsning mellan föregående sort och Marylandstobak, *Nicotiana Macrophylla*.⁹

⁵ Kulturens årsbok 1938

⁶ Boken om Västra Karaby socken (s.217)

⁷ Vi odlade till husbehov. Lena Nygårds (s.75-77)

⁸ Från våg till våg. Småskrift S:ta Annas Gille

⁹ Tobakens högkvarter (s-43)

Utseende och karaktär skiljer sig åt. F v. blomställning av Åhus tobak, Bondtobak och Holländsk tobak

Gunnar Nilsson, från Gärds Köpinge, berättar i ett brev till Disponent C. Frisk på Tobakskontoret i Göteborg 1943 att han har korsat fram en ny tobakssort som han kallar ”Haga flue”. Sorten var en korsning mellan Burley och en ”svensk lokalsort av bredbladig Espet-typ”.¹⁰ En bevarad anteckningsbok, från samme Gunnar Nilsson, från åren 1943, 1944, 1946 och 1951-1955 och 1957 anger vilka frösorter som odlades på gården och hur dessa korsades. Omkring 22 olika frösorter är nedtecknade.¹¹

Många odlare skall ha övergått till en ny sort de sista tio åren innan Tobaksmonopolet slutade ta emot skördarna, en så kallad ”klipptobak” med finare och skirare blad. Denna sort behövde ingen tjuvning av sidoskott och arbetsinsatsen var därför mindre. Sorten röktorkades och man slapp därmed arbetet att handskas med varje enskilt blad (eftersom tobak som röktorkades kunde hängas upp planta för planta).¹²

I en skrift från 1950-talet nämns ”nuvarande” sorten Åhushavanna som ansågs vara av sämre kvalitet. Bladen dög inte till mer än snus och piptobak. Citat: ”De nuvarande sorterna kräver mer värme än den som blir i Skåne. Får se vad Svalöv kan göra åt saken”¹³

I en av Sankta Annas Gilles skrifter berättar Svea Pålsson om tobaksodlingen i ett senare skede: ”Nya frösorter kom fram, Tobaksmonopolet tillhandahöll

¹⁰ Kopia av brev som lämnats in till Regionmuseet av Egon Jönsson

¹¹ Kopia av anteckningsbok som lämnats in till Regionmuseet av Egon Jönsson

¹² Kaffe och en Åhushavanna. (S.60)

¹³ Hösten. STF 1954

plantor till försäljning. Ingen förgrrodde själv sitt tobaksfrö längre... Den nya tobaksplantan kallades Alida-tobak, detta på grund av att Alida Olsson, Yngsjö, fått fram en ny korsning av tobaksfröet. Den nya plantan hade något tjockare blad.”¹⁴

Under Regionmuseets inventering av tobakslador 2006 besöktes en familj i Bäckaskog som har odlat tobak under flera generationer. Familjen berättade att de fortfarande odlar samma sort på gården som de odlade fram till 1964 för att, som de sa, ”hålla minnet och kunskapen levande”. Denna sort var ett holländskt frö.

En unik frösamling

2006 och 2008 genomfördes två projekt i Regionmuseets regi för att samla in och dokumentera spår efter tobaksodling i Skåne samt för att medverka till att föra vidare traditionell kunskap som ännu finns i minnet och i händerna på de som odlade.¹⁵

Hembygdsföreningen Sankta Annas Gille i Åhus var en samverkanspart i båda dessa projekt. Några av medlemmarna berättade att de hade en låda med fröpåsar på vinden, men då tiden i projekten var knapp tittade vi aldrig närmare på lådan. 2012 fanns det äntligen en möjlighet att undersöka den beskrivna lådan. Efter ett telefonsamtal besöktes Håkansgården i Åhus där hembygdsföreningen bjöd in för att visa sin samling med tobaksfröer.

Enligt en tidigare ordförande, Gösta Johansson, har huvuddelen av fröerna i samlingen överlämnats till Sankta Annas Gille av Bertil Röse, disponent på Tobaksmonopolet i Åhus, omkring 1964 då verksamheten upphörde. Vid ett senare tillfälle skall även Åhusprofilen Magnus J. Månsson lämnat in fröer som odlats av hans mor Hanna Månsson under 1930-talet. Modern lärdes till cigarmakerska men blev senare anställd av Tobaksmonopolet, där hon bland annat arbetade med provodlingar av nya sorters tobaksfrön. Dessa provodlingar ska ha funnits i området Äspet, söder om Åhus.

Samlingen som är unik och hittills varit helt odokumenterad, visade sig innehålla drygt 200 fröpåsar. Varje fröpåse fotograferades och registrerades i en databas. En del av påsarna var mer eller mindre förstörda av möss. De som var trasiga men ännu innehöll frön lades i nya kuvert. Efter registrering av samtliga fröpåsar gick det att urskilja cirka 90 namngivna frösorser av tobak.

Omkring 50 sorter, angivna med sitt vetenskapliga namn, ligger i påsar som kommer från institutioner i andra länder bland annat Universitet i Holland och Ungern. Ett 15-tal frösorser i samlingen har svenska namn som anknyter till en person, socken, gård eller by. Man skulle kunna anta att dessa är sorter som har varit i odling i Skåne.

¹⁴ Om Tobaksodling med bidrag av Svea Pålsson och Anita Karlsson. 1987

¹⁵ Tobaksdoft minnen och mångfald 2006, Tobaksprojektet 2008, Magasinet i Dösjöbro

Frösamlingen hos hembygdsvöreningen i Åhus omfattar omkring 90 olika slags sorter av tobak

Tofta, Alida, Åhus och Per Pers är namn som hörts och nämnts tidigare medan Espet, Tora och Frida är namnexempel som inte finns med i studerad litteratur eller har nämnts av personer som Regionmuseet har mött. Vissa frösorser återkommer i flera påsar. Tofta var den sort som det fanns flest påsar av. Kanske beror det på att sorten var vanlig just i området kring Åhus, vilket nämns i källor som ingick i litteraturstudien.

Många av fröpåsarna är märkta med årtal, vilka avslöjar att samlingen innehåller fröer från en period av cirka 40 år. Den äldsta är daterad 1921 och den yngsta 1962.

I november 2012 besökte Lena Ansebo, Anna Palmé och Fredrik Ottosson från NordGen - Nordiskt Genresurscenter, en nordisk institution för bevarande och hållbart nyttjande av växter, husdjur och skog, Regionmuseet. Tillsammans åkte vi till Åhus för att titta på samlingen hos Sankta Annas Gille. Under resan mellan Kristianstad och Åhus presenterades en exposé av den skånska tobaksodlingens historia och vi passerade många kvarvarande spår av dessa odlingar. NordGens personal konstaterade att hembygdsvöreningens frösamling är mycket kulturhistoriskt intressant, trots att materialet är "dött". Sannolikt skulle samlingen kunna användas för att till exempel studera genetik och släktskap mellan skilda sorter. Studier av utvecklingen hos ursprungliga sorter genom tiden är också en tänkbar molekylärbiologisk undersökning som kan ge ny kunskap.

Ett urval av de 200 påsarna med tobaksfröer

För att det genetiska materialet skall hållas i gott skick behöver fröerna förvaras under bättre klimatförhållanden än de befintliga på Håkansgårdens vind. NordGen och Sankta Annas Gille kommer att fortsätta denna diskussion under 2013.

NordGen fick med ett prov av blandade fröer från botten av lådan för att genomföra ett groningsförsök. Som väntat grodde inget av dessa frön. Kanske skulle ett groningstest med de yngsta fröerna ge ett annat resultat?

Andra frösamlingar med tobak

I arkivet hos Tobaks & Tändsticksmuseet i Stockholm finns det 5 olika tobakssorter; Per Pers från Rinkaby 1941, Tofta från Åhus 1947, Rustica-frö, Alida 1963, Zichnai (Rodolivos) från Södertälje 1951 och 1953.

Carlscorona Cigars, ett företag i Karlskrona som odlade och tillverkade cigarrer under några år på 2010-talet, använde tre olika tobakssorter första odlingsåret. ”Åhus tobak” *Nicotiana tabacum*, Alida och ett amerikanskt frö (TA 34 Havana #608). De sista åren användes enbart Åhus tobak.¹⁶ Den sistnämnda användes i Regionmuseets tobaksprojekt 2008 då museet erhöll allt frö till projektet från Carlscorona Cigars. Enligt uppgift har företaget köpt sina tobaksfröer från en handelsträdgård i Vinslövstrakten.

¹⁶ Muntligen Lasse Carlsson, Carlscorona Cigars samt <http://www.carlscorona.com/cccigarrodlingett.html>

På vinden av Tobaksmonopolets magasin i Rinkaby finns det minst 3 olika sorters tobaksfrö bevarade; Burley, Fjälkinge 1938 och 1942 samt frö från 2008 års Tobaksprojekt i Regionmuseets regi.

Fröodlingsverksamhet och försöksodlingar

När Svenska Tobaksmonopolet AB bildades 1915 startade man försöksodlingar med tobak i Dösjöbro norr om Landskrona, i Prästnibble på Svartsjölandet utanför Stockholm samt i Norrköping och Vadstena. Där provodlades nya tobaksfröer till efter andra världskriget.¹⁷ Dessa fröodlingar syftade bland annat till att få fram ett så homogent plantmaterial som möjligt. Man ville även hitta sorter som kunde planteras ut tidigare på säsongen med tidigare mognad.

Odlarna kunde hämta sitt utsäde hos Tobaksmonopolet utan kostnad och även plantor till självkostnadspris.¹⁸ Verksamheten i Dösjöbro lades ner 1946.¹⁹ Sveriges Utsädesförening, landets officiella växtförädlingsanstalt med huvudsäte i Svalöv och en förädlingsstation i Ugerup, drev också förädlingsarbete med tobak.²⁰ Medel till verksamheten skall ha äskats från Svenska Tobaksmonopolet genom Svenska Tobaksodlareföreningens försorg.²¹ Försöksverksamheten i Svalöv bedrevs under 1940-1962 och uppvisade goda resultat, särskilt de senare åren, som skulle komma tobaksintressenterna till godo.²²

Vilka sorter som odlades fram hos Tobaksmonopolet och Sveriges utsädesförening har inte studerats närmare i denna förstudie.

Tack

Ett stort tack till hembygdsföreningen Sankta Annas Gille för sin generösa tillgänglighet och ett hjärtligt mottagande vid besök på Håkansgården.

Kristianstad den 13 februari 2013

Åsa Jakobsson

¹⁷ Tobaks- och tändsticksmuseets hemsida

¹⁸ Skånes hembygdsförbunds årsbok 1964

¹⁹ Bland tobak och textil i Dösjöbro. Regionmuseet. 2008:33

²⁰ Statens stöd åt växtförädlingen m.m. Statens offentliga utredningar 1956

²¹ Ur Svenska Tobaksodlareföreningens arkiv. Regionmuseet Kristianstad

²² Villands härads hembygdsförening 1994 (s.57-80)

Bilagor

Lista över samlingen av fröpåsar med tobaksfröer hos Hembygdsföreningen i Åhus.

Namn, nummer eller beteckning	År	Ort, land
1 pl. X	1952	
102 56186 EB x (JPxT) F9 III 16/8 SS bruksodling?	1960	
11453. L 4/3 -50. 1. Åhus 49. Tofta II		Åhus
2. Åhus 49. Tofta I		Åhus
3. Åhus 49. Burley I		Åhus
4. Åhus 49. Burley II		Åhus
44. JP x T F10 ljus tobak	1953	
5. Rby 49. Burley I		
55008 I F12	1959	
55008 I F12	1959	
55014. 104 (EB x Trap?) F6 55014. III	1953	
55018 106 EB x (sti x ?) 55018 F6 III	1953	
55018 EB x (st x stst)? ljus Fb III		
55018 III	1959	
Alida		Håstad/Ilstad?
Alida	1960	
Alida	1962	
Ambrosiani	1936	
BLACK MAMMOTH		TENNESSEE
Br. 41		
Br. Y3		
Broadleaf Burley	1934	
Burley (dansk)	1948	
BURLEY ELSASSER	1947	Svalöf
Burley One		NASHVILLE, TENNESSEE
Burley-frö	1938	
CERTIFIED HAVANA No. 211	1943	Washington Minneapolis
Comstock Spanien? 20-24. 5		
D3 "Holländsk" L	1932/1932	Dösjöbro
Els ... Bur ...		
Elsasser Burley		
Espet	1934	
ESPET	1933	
Espet Rbg		
F6 52017 III. 17 52017 (PP x EB)	1953	
Fjälkinge fr. Rbg		Fjälkinge
Fjälkinge		Fjälkinge
Frida		
G 22. JUDY'S PRIDE	1935	Åhus
G7 RESISTANT HAVANA	1935	Åhus
G9. ANNELLE.? 5. ?		

Namn, nummer eller beteckning	År	Ort, land
Gammal Åhus	1928	
H.2 (236)	1947	Åhus
Hammenhög. Åhus	1942	Åhus
Hav. 211. Besbl.? (x P.P)	1945	Åhus
Havanna 211	1939	
Havanna 211	1944	Åhus
Havanna 211	1945	Åhus
Havanna 236.	1944	Åhus
Havanna 236.	1938	
HF 44 Holländsk	1944	Fjälkinge
HOLLÄNSK LJUS	1935	Åhus
HOLLÄNSK MÖRK	1935	Åhus
Holländsk S.T.M. "Tobaksfrön"	1933	Åhus
Holländskt tobaksfrö	1932	
Judy's Pride Burley (46) G22	1934	
Judys Pride Burley 4051 2356 Tobak tb växthuset	1942	
Kentucky 16-24. 5		
King-tobaksfrö	1928	
Madole (Hadole?)		
Mörk 52023 (OxT). I		
Mörk 55008 EB x (st1x stst)?		
N 1284 Nicotiana longiflora Cav.	1940	USSR
N 1286. Nicotiana paniculata L.,	1940	USSR
Nicotiana	1942	från Pavia, Italien
Nicotiana affinis Eonte?	1941	Karlsruhe, Baden
Nicotiana alata		Hungaria, Kolozsvar
Nicotiana alata Link. Et Otto (a)	1942	Amsterdam
Nicotiana angustifolia	1942	Lyon
Nicotiana angustifolia		Delft, Holland
Nicotiana atropnirpura Eonte?	1941	Karlsruhe, Baden
Nicotiana auriculata	1942	Bremen
Nicotiana auriculata		Delft, Holland
Nicotiana aurionlata? Eonte?	1941	Karlsruhe, Baden
Nicotiana calycina? Eonte?	1941	Karlsruhe, Baden
Nicotiana campanulata		Delft, Holland
Nicotiana chinensis		Delft, Holland
Nicotiana chinensis?	1942	Milano
Nicotiana cloninthoides? Eonte?	1941	Karlsruhe, Baden
Nicotiana eerinthoides	1942	Bremen
Nicotiana ehinensis	1942	Bremen
Nicotiana fragans	1942	Bremen
Nicotiana fragans		Delft, Holland

Namn, nummer eller beteckning	År	Ort, land
<i>Nicotiana gigantea</i>		Delft, Holland
<i>Nicotiana glauca</i>	1942	Lyon
<i>Nicotiana glutinosa</i>	1942	Lyon
<i>Nicotiana glutinosa</i> Eonte?	1941	Karlsruhe, Baden
<i>Nicotiana ipomopsisiflora</i>		Delft, Holland
<i>Nicotiana Langsdorffii</i>	1942	Bremen
<i>Nicotiana Langsdorffii</i>		Delft, Holland
<i>Nicotiana longiflora</i>		Hungaria, Kolozsvár
<i>Nicotiana multivalvis</i> Eonte?	1941	Karlsruhe, Baden
<i>Nicotiana nudicaulis</i>	1942	Bremen
<i>Nicotiana nudicaulis?</i> Eonte?	1941	Karlsruhe, Baden
<i>Nicotiana paniculata</i>	1942	Bremen
<i>Nicotiana paniculata</i>	1942	Lyon
<i>Nicotiana paniculata</i>		Hungaria, Kolozsvár
<i>Nicotiana paniculata</i>		Delft, Holland
<i>Nicotiana petiolaris</i>		Delft, Holland
<i>Nicotiana plumbaginifolia</i>	1942	Bremen
<i>Nicotiana plumbaginoides</i>		Delft, Holland
<i>Nicotiana plumbaginifolia</i> Eonte?	1941	Karlsruhe, Baden
<i>Nicotiana quadrivalvis</i>		Delft, Holland
<i>Nicotiana ruavcolens?</i>	1942	Lyon
<i>Nicotiana rustica</i>	1942	Lyon
<i>Nicotiana rustica</i>	1941	
<i>Nicotiana rustica</i> L.	1942	Bremen
<i>Nicotiana rustica</i> L. (a.1940)	1942	Amsterdam
<i>Nicotiana rustica</i> , Bakum nigra		Delft, Holland
<i>Nicotiana rustica</i> , Konotopskaja		Delft, Holland
<i>Nicotiana Sanderae</i>	1942	Bremen
<i>Nicotiana Sanderalneot?</i> Eonte?	1941	Karlsruhe, Baden
<i>Nicotiana silvestris</i>	1942	Bremen
<i>Nicotiana silvestris</i>	1941	Karlsruhe, Baden
<i>Nicotiana solanifolia</i>		Delft, Holland
<i>Nicotiana suaveolens</i>		Delft, Holland
<i>Nicotiana sylvestris</i>		Delft, Holland
<i>Nicotiana tabacum</i>	1942	Bremen
<i>Nicotiana Tabacum</i>	1942	Lyon
<i>Nicotiana Tabacum</i> L (a)	1942	Amsterdam
<i>Nicotiana Tabacum</i> L.		
<i>Nicotiana Tabacum</i> , albanensis		Delft, Holland
<i>Nicotiana Tabacum</i> , Canella grande		Delft, Holland
<i>Nicotiana Tabacum</i> , Drinovce		Delft, Holland
<i>Nicotiana Tabacum</i> , Erzegovina Stolac		Delft, Holland

Namn, nummer eller beteckning	År	Ort, land
Nicotiana Tabacum, Friedrichstaler		Delft, Holland
Nicotiana Tabacum, havanensis		Delft, Holland
Nicotiana Tabacum, Maryland		Delft, Holland
Nicotiana Tabacum, Muscateller		Delft, Holland
Nicotiana Tabacum, ohio		Delft, Holland
Nicotiana Tabacum, Plantana Arkadia		Delft, Holland
Nicotiana Tabacum, Portorice		Delft, Holland
Nicotiana Tabacum, Samson		Delft, Holland
Nicotiana Tabacum, Spadone		Delft, Holland
Nicotiana Tabacum, texana		Delft, Holland
Nicotiana Tabacum, White Burley		Delft, Holland
Nicotiana Tabacum, wigandioides		Delft, Holland
Nicotiana Tabacum, virginiana		Delft, Holland
Nicotiana tomentosa Ruiz. Et Pau (a)	1942	Amsterdam
Nicotiana viscosa Eonte?	1941	Karlsruhe, Baden
Nicotiana Tabacum Typ Amersfoorter Eonte?	1941	Karlsruhe, Baden
Per Pers	1932	
Prov Tobak Havanna Melitstan?		
Rinkaby F3	1937	
Rosenlund. A5	1935	
Rustica Ljus Schwabisk FD VI/2/e/l.	1933	
Rustica Ostpreussisk Kronentabak IV/3/d	1933	
Rustica.		
S1	1955	
S2	1955	
S3	1955	
Station Standup Burley	1934	
Svalöv 51014 J.P.xT	1952	
T2 Orinocco X Tofta	1951	Åhus
T3 Tofta	1951	Åhus
Tobaksfrö "VERDINSK"	1940	Yngsjö
Tobaksfrö Brasil No 41	1921	
Tobaksfrö Brasil No 43	1924	
Tobaksfrö Stockholm	1933	
Tobaksfrö Stockholm	1931	
Tobaksfrö. "TOFTA"	1939	Åhus
Tofia? Tofies? Tofta? Sv.	1951	Åhus
Tofta	1942	Vä 5
Tofta	1946	
TOFTA	1925	
Tofta	1938	
Tofta	1936	Åhus

Namn, nummer eller beteckning	År	Ort, land
Tofta	1932	Dösjöbro
Tofta	1925	
Tofta Skörd 1.	1935	Åhus
Tofta ...	1958?	
Tofta 1	1942	
Tofta 2	1942	
Tofta 27-24. 5		
Tofta 3	1942	
Tofta 4	1942	
TOFTA A ...		Åhus
Tofta S.T.M. Skörd 2...	1933	
TOFTA Skörd 3	1935	Åhus
Tofta Svalöf	1951	Åhus
Tofta. 3 Pl.	1952	
Tofta. Tofta standard	1952	
Tora	1955	
UGERUPS Nr. 5508	1959	
Vilh. Fredriksson	1942	Yngsjö
Yellow Mamaly? Canada.		
Yellow Mammoth 58 J Canada	1938	
Åhus H.I.A.	1947	
Åhus . C1. Kapselskörd.	1947	
Åhus . C2 (caneur?)	1947	Åhus
Åhus H.2 B.	1947	
Åhus H2A	1947	Åhus

Förklaring: Frågetecken och punkter i tabellen ovan beror på att texten på fröpåsarna i vissa fall varit svår att tyda. Ibland beroende på att möss har angripit påsen just där texten är skriven. Det är ibland oklart om texten på vissa påsar avser ett namn eller en plats där fröet har odlats, eller både och. De förkortningar och siffror som står på vissa påsar har i de flesta fall inte fått någon förklaring genom denna förstudie.

Regionmuseets E-rapportserie 2013

Kulturmiljö

1. Utvändig renovering av Stoby kyrka, Stoby socken, AM, Åsa Eriksson Green, 2012
2. Brösarps station, Ravlunda socken, AM, Helena Rosenberg, 2012
3. Gustav Adolfs kyrka – invändig ombyggnad, Helsingborg, AM, Maria Sträng, 2011-2012
4. Vittskövle kyrka – invändig ombyggnad, Vittskövle socken, AM, Jennie Björklund, 2012
5. Vattenmöllan – omläggning av östra takfallet, Brunnby socken, AM, Ingela Blomén, 2012
6. Stångby kyrka – tillgänglighetsanpassning av entré, AM, Kerstin Börjesson, 2012
7. Västra Hoby kyrka – tillgänglighetsanpassning av entré, AM, Kerstin Börjesson, 2012
8. Håstads kyrka – tillgänglighetsanpassning av entré, AM, Kerstin Börjesson, 2012
9. Tyggården, Kristianstad, AM, Helena Rosenberg, 2012
10. Hustoftagården, Väsby sn, AM, Anna Rabow och Heikki Ranta, 2010
11. Villa Sagan från 1914, Örkelljunga sn, BD, Helena Rosenberg, 2013
12. Norra Strö kyrka – ommålning av plåttak, Norra Strö sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2008
13. Tobaksfröer i Skåne – Förstudie 2012, Åsa Jakobsson, 2012

Förkortningar:

AF-antikvarisk förundersökning
AM- antikvarisk medverkan
AU-arkeologisk utredning
DK- dokumentation, övrigt

FU- arkeologisk förundersökning
KA- kulturhistorisk analys
MD-murverksdokumentation
OU- osteologisk undersökning

PJ- projektrapport
UN- arkeologisk undersökning
BD- byggnadsdokumentation
BAD-byggn-ark-dokumentation

